N:o 18. | Redaktör och utgifvare: FRANS J. HUSS. Expedition: Kammakaregatan 50, n. b. | NORDISKT MUSIKBLAD. Stockholm den 15 November 1895. | Pris: Helt år 5 kr. — Lösnummer 25 öre. Annonspris beräknas efter rutor af visst antal petitrader. | 15. Arg.

Adèle Almati-Rundberg

(såsom valkyrian Brünnhilde).

Wagners »Valkyrian» på vår operascen är en tilldragelse, märklig nog att förtjena illustreras i en svensk musiktidning, och i första rummet bör då hjeltinnan i dramat, sjelfva valkyrian, som innehar titelrolen, komma i åtanke. Så mycket större skäl dertill ega vi, då den konstnärinna, som här bekläder denna hederspost, länge verkat vid vår operascen och der haft stora uppgifter att lösa. Att detta skett på ett sätt, som ådagalagt en framstående konstnärlighet, derpå har hon förut lemnat bevis med sin Carmen och Azucena, sin Ortrud och Amneris, Nancy och fru Page, partier, hvilka särskildt må nämnas såsom vittnande om mångsidig talang. Äfven hennes sista stora uppgift har hon visat sig fylla med erkänd framgång, om än fordringarne på komplett utförande af så kolossalt svåra verk, som Wagners Nibelungdramer, knappast kunna tillfredsställas på mer än en plats i verlden, nämligen i Bayreuth, dit artister af första rang i afseende på konstnärlig förmåga och yttre betingelser samlas från hela konstverlden att på möjligast bästa sätt, med verkliga mönsterprestationer motsvara mästarens idéer.

Till denna bild af fru Almati-Rundberg såsom valkyrian Brünnhilde foga vi nu några biografiska data och en kort teckning af hennes konstnärliga verksamhet.

Alma Adèle Almati-Rundberg är född i Newyork 1861 af tyska föräldrar. Tidigt föräldralös adopterades hon som eget barn af chefen för svenska telegrambyrån A. H. C. Fich och hans fru, hvilka 1868 flyttade från Berlin till Stockholm. Redan mycket tidigt röjdes hos henne en ovanligare sångtalang och efter slutade skolstudier intogs Adèle Fich i musikkonservatoriet härstädes, der hon från hösten 1877 under några terminer idkade sångstudier för professor Günther. Hon var sedan elev af vår ansedde sånglärare Isidor Dannström, och då hennes håg stod åt den sceniska konsten, tog hon äfven undervisning af fröken Signe Hebbe i plastik. På inrådan af Dannström sökte hon nu vidare utbildning i sångkonsten hos fru Léocadie Gerlach i Köpenhamn. Fosterföräldrarne, som att börja med sökte motverka hennes utbildning till scenisk konstnärinna, läto henne dock få sin vilja fram, då de märkte hennes okufliga håg för denna bana, och sparade ej kostnader för att genom bästa undervisning befordra hennes konstnärliga utveckling. Man rådde dem att låta den unga sångerskan vända sig till den berömda sånglärarinnan fru Marchesi i Wien för fullkomnande af hennes talang, och fröken Fich begaf sig också dit 1881 samt blef antagen som hennes elev. Då fru Marchesi strax derefter flyttade sitt sånginstitut till Paris, följde hon henne dit, och fosterföräldrarne slogo sig då också ned i Paris. Under tre år var hon nu elev hos fru Marchesi. Om hösten 1884 begaf

Adèle Almati-Rundberg
(fotografi af Gösta Florman).

hon sig till Wien att idka studier i plastik för professor Leo Friedrich. På våren 1885 engagerades hon som prima donna contra alto för Karlsteatern i Wien af impresarion Merelli jun., som dock af brist på medel ej kunde hålla sitt företag uppe. Under repetitionerna hade vår unga sångerska emellertid väckt så stor uppmärksamhet, att hon några veckor derefter engagerades att sjunga på operan i Budapest. Å konserter i Wien hade hon vunnit bifall under det antagna namnet Ficci. I Ungerns hufvudstad debuterade fröken Almati — det konstnärsnamn hon nu antagit — såsom Azucena i »Trubaduren» och detta vid sidan af sådana storheter som Lucca, Padilla och Mierzwinski. Partiet sjöngs på italienska och debuten var särdeles lyckad. Jemte Luccas och Mierzwinskis porträtter såg man ock fröken Almatis strax derefter i Ungerns förnämsta illustrerade tidning, som åt henne egnat en smickrande artikel. Efter att med de sina ha tillbringat sommaren i Marienbad sjöng fröken Almati om hösten samma år på en välgörenhetskonsert i Berlin till förmån för de efterlefvande från katastrofen vid Kristina Nilsson-konserten i Stockholm september samma år, hvarjemte hon biträdde vid Tua-konserterna i den tyska hufvudstaden och vann mycket bifall af publik och kritik. Ansedda konstdomare, sådana som Ehrlich, Gumprecht och Taubert berömde sångerskans »sköna, voluminösa, utmärkt skolade altröst, hennes rena intonation och röstens utmärkta egalisering».

På nyåret 1886 sjöng fröken Almati i Köpenhamn Azucenas parti på danska och uppträdde kort derefter i Hamburg som Carmen, då hon sjöng på tyska och gjorde så stor lycka, att hon blef inropad ej mindre än nio gånger. Utom i Hamburg uppträdde fröken Almati i denna rol vid samma tid på Stadtteatern i Altona. Två år å rad var fröken Almati af Pollini engagerad för gästpel vid Stadtteatern i Hamburg och sjöng der äfven Ortrud i »Lohengrin».

Den 19 mars 1886 debuterade fröken Almati på Stockholmsoperan såsom Carmen och var sedan här engagerad i två år, hvarefter hon begaf sig till Italien, der hon gjorde sångstudier hos Giraldoni och madame Ferni samt i detta land på flere teatrar uppträdde som Azucena, Carmen och Zaida i Donizettis »Don Sebastian». År 1890 i december återkom fröken Almati till Stockholm och uppträdde nu å k. operan först som gäst den 17 december såsom Leonora. Hon lät sedan höra sig här såsom Amneris och Nancy samt innehade bergadrottningens parti i »Den bergtagna» vid sista representationen å gamla operan den 30 november 1891. Samma år hade fröken Almati af direktören för operan i Budapest erhållit anbud att uppträda der som gäst. På våren detta år sjöng hon också å denna scen Carmen och Azucena. Efter denna tid har konstnärinnan varit fästad vid Stockholms k. opera. Utom i förut nämnda partier har hon under sin verksamhet vid denna scen uppträdt såsom Selika i »Afrikanskan», Fides i »Profeten» — en af hennes mest konstnärliga framställningar —, Ingrid i »Den bergtagna», prinsessan i »Granadas dotter», Lisa i »Per Svinaherde», Laura i »Gioconda», Lola i »På Sicilien», tredje tärnan i »Trollflöjten», Mallika i »Lakmé», mor Gertrud i »Hans och Greta» etc.

Fru Almati-Rundbergs senaste, l anske mest maktpåliggande rol, såsom valkyrian Brünnhilde, har beredt henne en vacker triumf, om hvilken vi närmare yttra oss på annat ställe i dagens nummer.

I början af juni detta år trädde fröken Almati-Fich i äktenskap med operasångaren och regissören vid k. operan härstädes Axel Rundberg.

Wagners Nibelungen-cykel.

»Nibelungens ring», Richard Wagners stortänkta tetralogi af musikdramer, utgöres som bekant af förspelet »Rheingold» och trilogien »Walküre», »Siegfried» och »Götterdämmerung». Det gemensamma namnet för dessa har sin grund i handlingens utveckling från den ena till den andra med början i »Rheingold», hvari det ödesdigra Rhein-guldet, nibelungen-ringen jemte andra skatter, bortröfvas, hvilken blir grundlaget för handlingen i trilogien, och afslutning i »Götterdämmerung». Handlingens innehåll har Wagner hemtat från den sagokrets af mystiskt-historiska dikter, som förekommer i den äldre eddan (om Sigurd, Fafne, Gudrun, Brynhilda o. s. v.), en samling sagor, som äfven finnas på tyska i Lied vom hörnenen Siegfried och Nibelungenlied, fastän betydlig skilnad förefinnes mellan de nordiska och tyska sångerna. Wagner har med användandet af dessa sagor skapat ett nationelt drama i sin Nibelungcykel, men i den tyska hjeltedikten menas med »Nibelungen» såväl dvärgar som ock Burgunder, och endast om de senare gäller sådana uttryck som »Nibelungenlied», »Nibelungennoth» och »der Nibelungen Rache». Wagner har deremot endast för sitt dramas uppränning haft dvärgslägtet i tankarne, dessa i jordens inre boende sagoväsen, som egde makt öfver naturens krafter och åt menniskor och gudar förfärdigade vapen och dyrbara klenoder. Det är med guda- och dvärggestalter han rör sig i de tre första dramerna, först i den sista framträder menskliga gestalter ur den tyska Nibelungenlied. Den tyska Siegfried-sagan ligger emellertid till grund för den nordiska sagan, hvari Siegfried förvandlats till Sigurd Fafnesbane. Betecknande är i afseende på Wagners afslutning af sin Nibelungencykel, att dess sista drama, som först hade benämningen »Siegfrieds Tod», sedan af honom kallades »Götterdämmerung», och att sålunda gudagestalterna alltigenom göras tili handlingens hufvudpersoner. Innebörden i Wagners tetralogi är en strid mellan guldets förderfbringande makt och kärlekens. Allfadern Wotans åsidosättande af kärlekens heliga lag medför gudaverldens förintelse. Detta är handlingens kärna, den stora idén i Wagners dramatiska diktverk.

För innehållet i »Valkyrian», första dramat i trilogien, redogjordes i föregående nummer. Till närmare kännedom om detta dramas förhållande till och sammanhang med förspelet och de efterföljande dramerna lemna vi nu en i största korthet affattad redogörelse för tetralogiens öfriga öfriga stycken, börjande med förspelet.

Rheingold. Första scenen eger rum i djupet af Rheinfloden, der skatten »Rheingold» bevakas af Rhein-döttrarna. Den vederstygglige dvärgen Alberich brinner af kärlekslusta till dem; han får se skatten och försvinner med densamma. Rhein-döttrarna klaga sin nöd för Loge, den nordiska mytologiens sluge Mefisto, och anropa Wotans (Odens) hjelp. Wotan, allfadern, beslutar att beröfva Alberich guldet, med hvilket verldsherraväldet skall vara förenadt — för att behålla det för sig sjelf. Han begifver sig jemte Loge ner i Alberichs håla. Till den röfvade skatten hörde utom den dyrbara ringen en hjelm eller kappa, som då den togs på hade förmåga att låta bäraren förvandla sig till hvad han ville. Loge narrar Alberich att visa detta, hvarpå han bindes, och Wotan medtager skatten. Men de båda jättarne Fafne och Fasolt fordra, hotande, guldet såsom löspenning för den af dem bortröfvade gudinnan Fröja. De erhålla slutligen skatten men råka i strid med hvarandra; Fafne dödar Fasolt och drager bort med skatten, som han sedan bevakar i en håla under gestalten af en drake eller lindorm.

Gudarne träda öfver regnbågens bro in uti sin glänsande borg.

Wagner betecknar sjelf »Rheingold» såsom ett »förspel»; det egentliga dramat börjar först med »Valkyrian», men hjelten i trilogien, Siegfried, uppträder ej heller här. Dramat »Valkyrian» handlar om *välsungaslägten* före Siegfrieds födelse, såsom den förut lemnade redogörelsen för »Valkyrians» innehåll visat. Vi öfvergå nu till tredje dramat, »Siegfried», hvars handling tilldrager sig vid pass tjugu år senare.

Siegfried. Den unge hjelten Siegfried är, såsom man ser i »Valkyrian», son af välsungarne, syskonparet Siegmund och Sieglinde. Hans moder har efter faderns död födt honom i skogen, der han uppfostras af Alberichs broder, dvärgen Mime. Siegfried växer upp stark och trotsig, lär af Mime konsten att smida, och sedan han hopsmidt de ärfda bitarne af faderns svärd, hvilket Mime ej förmått göra, dödar Siegfried draken Fafne och eröfrar skatten. Bestänkt af drakblodet lär han förstå fåglarnes språk, upptäcker Mimes stämplingar mot sig och dödar honom Han har ock fått höra talas om Brünnhilde, och utrustad med sitt svärd, ringen och trollhjelmen drager han bort att vinna Brünnhilde. Han genomtränger lågorna, som skydda henne, och väcker henne med en kyss. En lång kärleksscen mellan dem afslutar stycket.

Götterdämmerung. Siegfried drager ut till nya hjeltedåd, sedan han tagit ett ömt afsked af Brünnhilde och till tecken af sin trohet satt ringen på hennes finger. Han rider till Rhein, der Giebichungarnes stolta slägt herskar. Konung Gunters väna syster Gudrun (Kriemhild i Nibelungsången) upplågar i häftig härlek till Siegfried och räcker denne på Hagens råd en trolldryck, som helt och hållet beröfvar honom minnet af Brünnhilde. Siegfried begär och erhåller Gudrun till äkta, hvarför han lofvar att vinna Brünnhilde åt Gunter. Genom trollhjelmen förvandlar han sig i Gunters gestalt, tvingar Brünnhilde in i brudgemaket och tager ifrån henne ringen till tecken af förmälningen. Hagen (Hos Wagner en son af Alberich) vill bemäktiga sig ringen och beslutar derför Siegfrieds undergång. Brünnhilde får se ringen på Siegfrids finger och inser nu hans trolöshet. Hon fordrar hans död, och Hagen lönmördar honom under en jagt. Strax innan Siegfried dör, har Hagen gifvit honom en annan trollsaft, som upphäfver verkan af förgätenhetsdrycken. Minnet af Brünnhilde återväckes nu och han dör med en helsning till henne på läpparne. Gudrun lemnar åt Brünnhilde platsen vid Siegfrieds lik, och hon bestiger hans bål att dö med honom. Rheinfloden stiger upp mot borgen. Rheindöttrarna återtaga skatten och draga med sig Hagen i djupet. På himlen uppstiger en stark rodnad, återskenet af den brand, som förstört gudarnes boning och den gamla gudaverlden.

»Nibelungens ring» är ett arbete om 25 år, till hvilket Wagner efter hvarje afbrott (»Tristan», »Mästersångarne») återkommit med fördubblad ifver. Redan 1848 gjorde Wagner utkast till ett Nibelungsdrama och företog sedan utarbetandet af »Siegfrieds Tod». År 1853 hade han dikten till hela cykeln färdig och började genast den musikaliska kompositionen. Sommaren 1875 började repetitionerna i Bayreuth, der i den nya festspelsteatern första uppförandet egde rum 1876.

Om musikalisk uppfostran.

Af C. Haass.

(Forts. och slut.)

»Musiken är en modesak. Musiken hör till goda ton. För den musikkunnige öppna sig hemmen och salongerna. Mången har genom spel och sång gjort sin lycka här i lifvet.» Detta är vanliga slagord, som man dagligen får höra och bakom hvilka rådlösa lärare och framtidsbekymrade faders- och modershjertan förskansa sig, när det gäller att lifva den håglösa ungdomen för konsten. Man kan ju ej af en liflig liten musik-abcdarie, som hellre en vacker dag tumlar omkring i det fria än på tangenterna inom fyra väggar, begära att han skall älska konsten för konstens skull, och med förnuftsskäl omvänder man ingen liten musik-Saulus till en musik-Paulus. Musiken som rekommendationsbref, musiken som passepartout till fina salonger och sällskaper, musiken som äktenskapsmäklerska — allt sådant är för barnet obegripliga fjerran liggande saker. De göra ej den ädla konsten kärare för det unga sinnet, ej den svåra konsten lättare. Hufvudändamålet, som musikbildningen skall söka nå: det estetiska fördjupandet af bildningen i sin helhet, hufvudändamålet med musikundervisningen: att göra lärjungen skicklig till att njuta ett konstverk med förstånd och återgifva det som sig bör, kommer honom derför icke närmare. Skall musiken varda en verklig sedlig faktor i barnets lif, så är den första och heligaste uppgiften att väcka musiksinne och musikglädje, att uppfostra öra och hand till organ för hjertat. Dertill fordras framför allt, att lärometoden rättar sig efter lärjungens individualitet, och att hos denne den erforderliga förmågan är till finnandes.

För lärande af all slags konst äro vissa kroppsliga och andeliga anlag af nöden, hvilka en förnuftig lärare förutsätter och fordrar. Hvarje handtverksmästare fordrar ju af sin lärling ett visst mått af ändamålsenliga färdigheter, hvilka göra honom duglig särskildt till hans profession. Endast i musiken tycks detta ej vara fallet. Musik kan, skall och måste hvarje barn lära, lika mycket om talang och lust eller — last not least — nödiga kroppskrafter förefinnas. Hur förvändt detta är, det visar de bedröfliga resultaten. Ett klent och ömtåligt, med skolarbeten öfverlastadt och dertill talanglöst, för musik olustigt barn, som motvilligt tvingas att under timmar, som behöfde användas till hvila och vederkvickelse, klinka igenom sitt dagliga pianopensum, skall helt säkert hvarken förnimma något af tonkonstens estetiska inflytande eller af dess sedeförädlande verkan. Endast der mer eller mindre musikaliska anlag visa sig, bör musikundervisning bibringas. Endast då kan någonting vinnas dermed och musiken blifva ett själsodlande bildningsmedel.

Der musiken i hemmet göres till ett arbete för detta mål, huru många glada, sköna, njutningsrika stunder kan den ej då bereda i familjekretsen! Stor konstfärdighet, konstmessiga produktioner äro dertill obehöfliga.

Virtuoser af båda könen kan hemmet mycket väl undvara. Finnas de der, så mycket bättre; hvarom icke, ja, så ligger det musikaliskt sköna och njutningsrika icke uti det utomordentliga. Det lilla är också af värde, om det är godt. Vår rika musiklitteratur erbjuder ett stort urval af ändamålsenlig, ädel och skön musik för hemmet och salongen, lämplig för sångare och instrumentalister på olika utvecklingsgrader.

Det falska skenet, det konventionella hyckleriet, ett ondt som hör till det värsta i vår tid, herskar beklagligtvis äfven i musiken och sprider sig mer än nog till musikidkandet i hemmet. Begäret att glänsa skadar karakteren och leder till afvägar inom konsten. Så skall lärjungen spela stora, berömda, svåra stycken, »som taga sig någonting ut», såsom det heter. Att ett litet lätt tonstycke, riktigt och omsorgsfullt föredraget, i sin väg tager sig bättre ut, än ett konsertstycke, som den spelande till teknik och uppfattning ej är vuxen; att en uttrycksfullt sjungen, enkel och anspråkslös sång framkallar ett djupare intryck än en halsbrytande bravuraria, som ligger utom den föredragandes förmåga, sådant kommer dervid ej i fråga. Finger- och strupfärdigheten exerceras sålunda på bekostnad af konstförstånd och god smak, under det hjerta och själ vid den ensidiga dressyren få stå tomma. Att sätta sig höga mål före är ingalunda tadelvärdt, ty endast genom att sträfva högt kan något stort uppnås, men äfven de största konstnärer hafva i tekniskt och andeligt hänseende gradvis kommit till mognad och blifvit hvad de äro. Der det tekniska öfvas på bekostnad af det andliga, eller tvärtom, kan endast något ensidigt, halft, icke något helgjutet komma till stånd. Genier födas, men konstnärer utbildas. Mästaren faller icke ned från himlen; han utvecklar sig genom en jemn, harmonisk, mångsidig utbildning af alla krafter och förmögenheter från det lätta till det svåra, från det lilla till det stora.

Det är en vanlig sak att om också ungdomen eger stor musikalisk mottaglighet likväl i allmänhet mycken

olust och brist på arbetshåg inställer sig vid begynnelsen af den regulära undervisningen. Det ledsamma tvånget, det ungdomliga frihetsbegäret må dertill medverka, men säkerligen också det oförståndiga, andefattiga och förslöande sätt, hvarpå musikidkandet bedrifves.

Nöje af musik ha alla barn. Hvar helst en flöjt, en fiol eller ett positiv låter höra sig, genast strömma de till, och man ser med hvilken uppmärksamhet och förtjusning de lyssna på musiken. I barnens lekar spelar också musiken en framstående rol. Här kan man göra kultur- och karaktersstudier i smått, och den samvetsgranne och uppmärksamme pedagogen kan då erhålla mången vink om hur han bör uppfatta sin kanske allt för blyge lärjunges individualitet och inverka på uppfostran af barnets sinne och karakter. Att befria ett motvilligt, trögt men begåfvadt barn från skolundervisning vore lika litet pedagogiskt, som att alldeles utesluta ett med mindre anlag begåfvadt men musikälskande barn helt och hållet från musikundervisning. I bådadera fallen är undervisningen ur etisk synpunkt en pedagogisk pligt.

Att förneka all talang hos en fattningströg nybörjare vore förhastadt. Den skenbara bristen på gehör och teknisk förmåga är icke alltid att hänföra till bristande anlag utan kan ofta bero på saknad af föredöme och kunskap till rätt användande af medel och verktyg. Ett godt öra och en väl byggd hand äro medfödda, ett musikaliskt öra och en musikalisk hand bildas i viss mån först genom undervisning. Dertill erfordras dugtiga, insigtsfulla lärarekrafter. Här komma vi till en annan ömtålig punkt. Alldeles i motsats till den gamla erfarenhetessatsen, att på en osäker grund någon fast byggnad ej kan uppföras, hör man ofta uttalas: »För den första undervisningen kan en mindre skicklig, en billig lärare användas; tids nog att sedan välja en bättre!» Friedrich Wieck, den berömde musikläraren, gjorde en gång den humoristiska anmärkningen: »Vår undervisningslitteratur har gjort så stora framsteg, att i våra dagar hvilken nattväktare som helst kan undervisa».

Efter samma nationalekomiska grundsats är också ett billigt piano det bästa. Och så börjas under mer eller mindre osäker ledning på den utspelta, ostämda gamla tangent-pegasen ridten i konstens förlofvade land. Så skall ungdomen uppeldas för det sköna; under denna öron-, finger- och själstortyr skola de unga sinnena göras mottagliga för den förädlande tonkonsten?! — Ett behjertansvärdt ordspråk säger: »Det bästa är godt nog för ungdomen». Att ej alla billiga lärare äro dåliga, alla äldre och billiga instrument oanvändbara, det medgifves. Men att pröfva en musiklärares pedagogiska duglighet eller ett öfningsinstruments mekaniska brukbarhet, sådant ligger vanligen utöfver föräldrarnes förmåga.

För nybörjarne anlite man endast sådana lärare, hvikas lärareförmåga är bepröfvad, och med hänseende till gehör och teknik, utveckling af smak och estetisk känsla låte man de små pianoeleverna få begagna ett nytt instrument eller åtminstone ett sådant, som har en väl bibehållen mekanik, jemnhet i ton och anslag samt håller stämning väl. En utnött mekanik, med tangenter dels för lätta, dels för tunga, har menligt inflytande på anslag och fingerfärdighet; ett alltid mer eller mindre ostämdt piano skadar äfven hos en lärjunge med bästa anlag det sunda tonsinnet och all finare musikalisk känsla. Hur skall då hand och öra blifva organer för hjertat? Den som ej kan skaffa sina barn ett dugligt piano, bör låta dem få spela fiol eller något annat mindre dyrt instrument.

Till ett vackert pianospel bidrager en god sångförmåga, ty melodien är musikens själ. Många musikpedagoger förena också i sina läroböcker piano- och sångundervisning. Sångundervisningen i skolan och hemmet kommer sålunda pianospelet till godo. Många berömda, äldre och yngre pianovirtuoser hafva äfven erkänt den nytta sången skänkt dem för deras föredrag. För sångundervisningen erfordras för öfrigt, liksom för pianospelet, goda lärokrafter och goda, renstämda ackompanjemangsinstrument.

Att undvika de pedagogiska missförhållanden, som menligt inverka på vår tids musikaliska uppfostran, är en pligt, som bör behjertas af alla, som värdera ungdomens sanna estetiska utveckling. Här gäller Feuchterslebens betydelsefulla ord: »Hållen eder till det sköna! Af det sköna lefver det goda hos menniskan och äfven hennes helsa».

Musikpressen.

På Elkan & Schildknechts förlag har utkommit:

För piano, två händer:

Beethoven, L. van: *Ecossaisen*, für den Concertvordrag bearbeitet und Fräulein Gerda Sjöstrand zugeeignet von Ferruccio B. Busoni. Pris 75 öre;

Albertus A. O. *2 Minnesblad*, tillegn. fru Ida Hertz. Pris 75 öre; — *Prima vista-Album*, samling af lätta och melodiösa stycken H. 1 och 2 à kr. 1,50; — *Melodiska Etuder* af medelmåttig svårighet. H. 1 och 2 à kr. 1,50;

Herrmann H. *Die Wacht am Rhein*, Marsch. Pris 50 öre;

Michaelis: *Amazonen-Marsch*. Pris 50 öre;

För piano, 4 händer:

d'Ourville, Léon: *Musiksoiréer i Hemmet*, 12 valda stycken. Häft. I (n:r 1—6) och II (n:r 7—12) à kr. 1,50;

För violin och piano:

Neruda Franz: *Berceuse slave* d'après un chant polonais. À lady Lindsay (of Balcarres). Pris 1 kr.;

Spohr, Louis: *Barcarole*, med fingersättning och föredragstecken af Tor Aulin. Pris 1 kr.;

Schumann, Rob.: *Träumerei*, med fingersättning och föredragstecken af Tor Aulin. Pris 50 öre;

För en röst med piano:

Koven, Reginald de: *Liten Døris* för Mezzo-Sopran (c—e) Pris 50 öre;

På Abrah. Hirsch s förlag har utkommit:

För piano, två händer:

Andersson, Richard: *Pianospelets teknik*, Öfningar, Exempel och Studier, att använda vid pianoundervisningen, i progressiv följd, ordnade och bearbetade efter H. Germer, Riemann, Lebert och Starck, Loeschhorn m. fl. 3:e häftet (sluthäfte). Pris kr. 1,50;

För flöjt:

Femtio melodiösa stycken, arrangerade för flöjt-solo. Pris kr. 1,50;

För mansröster:

Studentsången, samling fyrstämmiga sånger. Tredje delen. 5:te häftet (sluthäfte). Pris 1 kr.

För en röst med piano:

Tosti, F. Paolo: *Jag mins!* (Penso!) Romans (c—f) Pris 1 kr.;

Musikaliska Konstföreningen har utsändt: till sina ledamöter:

För piano, fyra händer:

Norman Ludvig: *Konsert-Ouverture*, Ess dur, op. 21, arrangement;

För piano, två händer:

Bäck Knut: *Tema med variationer* op. 2.

Något nytt af Beethoven är märkvärdigt nog, och som sådant kan väl de flesta pianospelare betrakta den ofvan nämnda Beethoven-musiken, »Ecossaisen» (Ess dur), framförd i vår tid af den berömde pianovirtuosen Busoni. Ehuru ämnadt för konsertföredrag är stycket lätt att utföra. — Albertus är en för oss ny komponist, med hvilken man får göra en angenäm bekantskap i ofvanstående häften. Hans »Minnesblad» äro enkla och melodiösa i form af »Lieder ohne Worte», det andra i ordningen med arpeggierad mellanstämma, båda lämpliga salongs- och elevstycken. Ännu mer än dessa äro för undervisningen förträffliga såväl de »20 melodiösa etyderna» som »Prima vista-album». Särskildt påpeka vi de små vackra etyderna. Albumet innehåller

i H. 1: Polonaise, Vid bäcken, Polka, Albumblad, Gavotte, Jägarvisa, Spansk dans; i H. 2: Mazurka, Bön, Ländler, Albumblad, Vals à la Valdteufel och Fransmannen kommer (innehållande »Marseillaisen»). Ett par tryckfel anse vi oss böra påpeka. I Etyderna Häft. 1, takt 7 från början, står öfver tvåstrukna c för fingersättningen 4 i st. f. 1, och i Häft. 2 sid. 20 skall sista radens första basnot vara f, icke g. I Albumets Häfte 2 sid. 12 skall i första radens sista takt vara fiss i st. för f i basen. — De båda marscherna höra till vaktparadens mest omtyckta.

Léon d'Ourvilles 4-händiga stycken hafva blifvit mycket omtyckta och använda vid undervisningen. De 12 här utgifna böra derför blifva välkomna.

Af violin-häftena äro »Schumanns Träumerei» och Fr. Nerudas »Berceuse slave» bekanta favoritstycken; äfven Spohrs »Barcarole» är en god ackvisition för violinisterna, och Aulins namn är borgen för säker ledning vid dessa styckens utförande.

Sången af de Koven, offentligt sjungen af fröken Gudrun Torpadie, är en mycket täck bit. Denna tilltalar oss långt mer än den ofvannämnda sången af Tosti, en komponist som likväl, efter hvad man vet, slagit mycket an med ofta smäktande och något triviala sånger.

Af Richard Anderssons »Pianospelets teknik» har sista häftet utkommit, kompletterande en samling öfningar, hvilka synas lemna fullständigt material för utbildande af fingerfärdigheten. Flöjtisternas bibliotek innehåller i 1:a häftet 11 folkvisor, 4 mansqvartetter, 10 danser och marscher, 8 solosånger, 3 Bellmanssånger, 14 sånger ur operor, alla bekanta.

Den förtjenstfullt af R. Hedenblad redigerade samlingen »Studentsången» är nu med 3:e delens 5:e häfte afslutad. Detta innehåller: af Aug. Söderman: »Klang min vackra bjällra» och »Bekransa bålen», af H. Kjerulf: »Jægerens sang paa fjeldet» och »Jubilate», vidare af P. Heise: »Drikkevise», Schumann: »Die Lotosblume»; Bellmanssång: »Är jag född, så vill jag lefva»; Danslekar: »Domaredansen» och »Vi ska' ställa till en roliger dans», Chanson á boire (gammalfransk) samt Finska rytteriets Marsch.

Musikaliska Konstföreningen har utdelat till sina ledamöter Ludv. Normans konsertouverture, ett intressant verk, som man nu kan få göra bekantskap med i fyrhändig sättning, och en originalkomposition för piano, 2 händer: »Tema med variationer» af den mest såsom framstående pianist bekante unge musikern Knut Bäck. Temat (B-moll) är hållet i folkton. Variationerna äro 12 till antalet, talangfullt skrifna. Variationsstilen börjar dock nu blifva föråldrad och tröttande, mera lämplig för konservatorie specimen än lockande för allmänheten.

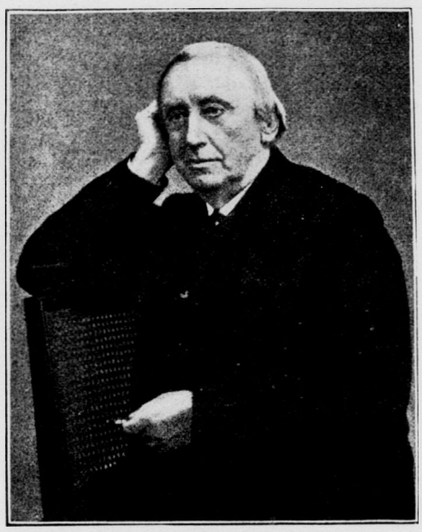

†

Sir Charles Hallé.

Denne utmärkte pianist och dirigent afled plötsligen af hjertslag den 25 okt. å sin villa Greenheys-lane i Manchester. För icke länge sedan var han jemte sin maka Wilma Neruda-Norman återkommen från en konsertresa till kaplandet.

Sir Charles Hallé var född den 11 april 1819, son till en kapellmästare i Hagen (Westfalen), och kom 1836 till Paris, der han snart förvärfvade ryktbarhet som en utmärkt pianist och hade till umgängesvänner sådana celebriteter som Georges Sand, Lamartine, Guizot, Ary Scheffer, Chopin, Stephen Heller, Kalkbrenner, Cherubini och Berlioz. På hösten 1842 sammanträffade han i Frankfurt a. M. med Mendelssohn, som öfvertalade honom att besöka England. I London gjorde han sig snart ett namn äfven som en utmärkt orkesterdirigent och biträdde der, bland annat, den 12 maj 1848 på k. italienska operan vid en storartad konsert under Costas anförande, då Hallé spelade Beethovens C-moll-konsert och sådana musikaliska storheter medverkade som Grisi, Alboni, Mario, Tamburini, Persiani, Viardot Garcia m. fl. I september samma år kom han tillfälligtvis att göra en konsertturné med Grisi och Mario till Manchester, och der rönte den unge musikern personligen ett så vänligt mottagande, att han beslutade sig för att der slå ned sina bopålar. Och från Manchester blef det sedan som Charles Hallé med sin mönsterorkester, grundad 1857 och nu betingande ett årligt honorarium af öfver 140,000 kr., gjorde sina musikaliska triumftåg öfver hela Storbritanien, London inberäknadt, från Bristol till Edinburgh. Under sina långa uppehåll i London hade han elever i de mest högaristokratiska kretsar; äfven medlemmar af den k. familjen voro bland dem. Hos denna och särskildt hos prinsen af Wales, hvars gemål är personlig vän med Wilma Neruda-Hallé, stod konstnärsparet högt i gunst. År 1888 upphöjdes han af drottning Victoria i adligt stånd. År 1841 gifte han sig med Desirée Smith, blef enkling 1866 och ingick 1888 nytt äktenskap med Wilma Neruda-Norman.

Vid Ch. Hallés plötsliga död voro hans syster fröken Anna Hallé och hans svägerska fröken Olga Neruda närvarande men ingen af hans åtta barn i första äktenskapet. Hans maka, Wilma Neruda-Hallé, var stadd på en skandinavisk konserttur, under hvilken hon i Köpenhamn den 16 okt. gaf en kammarmusikkonsert tillsammans med syskonen, fru Maria Arlberg och hr Franz Neruda, och den 23 okt. en egen konsert derstädes.

Från scenen och konsertsalen.

Kungl. operan. Nov. 1, 11. Humperdinck: *Hans och Greta.* Mascagni: *På Sicilien* (Santuzza: m:lle Gherlsen; Toriddo: cav. Morello). — 3. Gounod: *Romeo och Julia* (Julia: frök. Petrini; Stefano: frök. Karlsohn; Romeo, Mercutio: hrr Ödmann, Johanson). — 6. Thomas: *Mignon* (Mignon, Philine: frökn. Lindegrén, Karlsohn; Meister, Lothario: hrr Ödmann, Nygren)· — 7, 9. Richard Wagner: *Valkyrian*, musikaliskt drama i 3 akter (Sieglinde, Brünhilde, Fricka: fruar Östberg, Almati-Rundberg, Linden; Wotan, Siegmund, Hunding: hrr Söderman, Bratbost, Sellergren; valkyriorna Gerhilde, Ortlinde, Valtraute, Schwertleite, Helmvige, Siegrune, Grimgerde, Rossweisse: frökn. Karlsohn, Lindegrén, Frödin, Olsen, Sparıman, Kragballe, fruar Linné, Lindström). — 8. Dente: *I Marokko.* Gluck: *Orfevs* (Eurydice: frök. Kragballe). — 10. Adam: *Konung för en dag* (Zephoris: hr Lundmark; Nemea, Zelida: frökn. Karlsohn, Lindegrén). — 13. Délibes: *Lakmé* (Ellen: frök. Frödin). — 14. Bizet: *Carmen* (Carmen: fru Linden; don José: cav. Morello).

Södra teatern. Nov. 1—7, 10. Audran: *Stora Mogul.*

Vasateatern. Nov. 14. Millöcker: *Söndagsbarnet.*

Musikaliska akademien. Nov. 4. *Konsert* af frök. Ester Sidner. Biträdande: frökn. Astri Andersen, Alfhild Larson, hrr C. F. Lundqvist, L. Zetterqvist. — 12. Musikföreningens 41:a konsert. Biträdande: fru Edling, frök. A. Malmström, hrr M. Bratbost, O. Lejdström, Salom. Smith samt kgl. hofkapellet. Dirigent: prof. Franz Neruda.

Operans stora tilldragelse, premiéren af »Valkyrian», är det enda, som under denna månads början tagit uppmärksamheten i anspråk, men detta i så mycket större grad. Första representationen hade tycke af en festföreställning, bevistad som den var af fullsatt salong, deri man tyckte sig spåra elegantare toaletter än vanligt; konungen, som samma afton skulle anträda en resa, hedrade premièren med sin

närvaro under första akten, och äfven prins Eugen var närvarande. Före akternas början spelade orkestern en fanfar, såsom bruket är i Bayreuth, och ett förhänge innanför ridån drages åt sidan. För musikdramats textinnehåll ha vi förut redogjort. Utstyrseln i dekorationer och kostymer förtjenar allt beröm och länder ej mindre regissören, hr Rundberg, till heder än äfven dekorationsmålarne Grabow och Jansson samt maskinmästaren. Hvad sjelfva hufvudsaken i verket beträffar — musiken, som tager så dugtiga krafter i anspråk, förtjenar vår ypperliga operaorkester och dirigenten, kapellmästare Hallén, det bästa loford. Det hela gick med utmärkt precision och visade resultatet af det samvetsgrannaste arbete på alla händer. Hufvudpartierna i stycket utfördes på ett sätt, som, i synnerhet med afseende på det kolossala arbete deras instuderande måste kräfva, kan sägas vara mycket tillfredsställande. Genast i första akten, uti Hundings hydda, der endast Siegmund, Sieglinde och denne uppträda, eröfrade i första rummet fru Östberg som Sieglinde publikens stora sympatier genom förträfflig framställning i sång och spel; äfven apparitionen var mycket fördelaktig. Såsom Siegmund hade hr Bratbost ett af sina bästa partier. Styrkan i hans höga toner gjorde här god effekt och utförandet i sin helhet, dramatiskt som vokalt, var af god verkan, så att den skärpa, som stundom framträder i rösten, här var föga störande. Hunding hade en till figur som vokalparti särdeles lyckad framställare i hr Sellergren. Vacker var månskensdekorationen i slutet af akten.

I andra akten, som visar en vacker klippdekoration med en hålväg i bakgrunden och en bergväg öfver densamma, tillkomma nu bland de uppträdande Wotan, Fricka och Brünnhilde. Wotan, den kujonerade äkta mannen, den förtviflade guden och olycklige fadern, återgifves i rolens olika skiftningar mycket förtjenstfullt af hr Söderman, och hans dugliga röstkrafter, som stundom kunna öfverskrida skönhetsmåttet, göra sig här gällande med gudaväldigt uttryck, där så fordras, likasom de mjukare nyanserna också komma till sin rätt. Ståtlig och kanske mest af alla illusorisk, är fru Linden som Fricka. Valkyrian Brünnhilde, skulle man vilja tänka sig såsom en mera reslig figur, men fru Almati-Rundbergs raska och värdiga hållning såsom stridsjungfrun gudadottern ger en mycket tilltalande bild af Brünnhilde i sin praktfulla rustning, och hela hennes parti vittnar om att mycket arbete nedlagts på framställningens fullkomnande. Särskildt är hennes liksom Wotans utförande af dramats slutsen med det rörande afskedet äfvensom deras föregående känslostrid af mycken dramatisk verkan. Scenerna mellan Siegmund och Sieglinde samt mellan dem och Brünnhilde i denna akt utföras äfven förtjenstfullt. Striden mellan Siegmund och Hundling i dunklet uppe på berget med Valkyrians och Wotans ingripande deri är väl arrangerad. Till fördel för saken har betydliga strykningar i denna akt egt rum i scenen mellan Wotan och Fricka samt mellan denna och Brünnhilde. Sådana ha äfven skett i början af tredje akten i den långa konversationen mellan valkyriorna. Sceneriet i denna akts början med de bland drifvande moln på sina hästar framjagande valkyriorna är på det hela rätt effektfullt, om ock figurerna till en del äro något stela. Eldgaldern i sista scenen är med sina mer och mer frambrusande färgskiftande lågor mycket praktfull. Valkyriornas vexlande sång och »Hojotoho»-rop i sista aktens början utföras med god påpasslighet och effekt; i musikaliskt hänseende har orkestern här, som bekant, ett praktnummer i den genialiska »Walkürenridt», förut gifven hos oss på konserter med största framgång.

För bättre uppfattning af »Valkyrians» dramatiska och musikaliska innehåll har operadirektionen låtit utgifva en broschyr med förklarande text och notbilagor, upptagande de musikaliska hufvudmotiven i stycket, dessa äro: Siegmunds och Sieglindes kärleksmotiv, Hundings, Wotans motiv, Siegmunds ödesmotiv, svärdsmotivet, Brünnhildes motiv, dödsbudmotivet, valkyrie motivet, Siegfried-motivet, Brünnhildes kärleksmotiv, slummer- och eldgalder-motiven, Wotans afskedsklagan och det förstorade Siegfriedmotivet. De tyska namnen på personerna i dramat ha bibehållits, hvarföre vi här också ha användt desamma.

Premièren mottogs af publiken med ett entusiastiskt bifall och framropande af såväl sångartisterna, som kapellmästare Hallén, regissören hr Rundberg och dekorationsmålarne. Den rika gärden af blommor i korgar och buketter samt lagerkransar åt artisterna kan ej så noga specificeras. Genom fru Östbergs inträffade heshet har efter andra föreställningen ett afbrott i utförandet af det märkliga musikdramat inträffat. Om det af en större publik skall förstås och hållas uppe, skall framtiden utvisa.

Vasateatern har nu äfven haft en operett att framföra, »Söndagsbarnet», som för ett par år sedan gjorde lycka på Djurgårdsteatern med paret Castegren som gäster. Den muntrande operetten med sina valsmelodier och lustiga kupletter, en del rätt väl funna, har lockat en talrik publik, som ej varit bifallsnjugg, om än teaterns operettkrafter nu ej äro af framstående beskaffenhet. Af fruntimmerna reder sig fröken Hamberg bäst med sångpartiet, frök. Nilsson är behaglig att se och har nätt röst, dock otillräcklig i ensemblen. Hr Svenson är, som bekant, utrustad med god röst och vinner priset bland herrarne.

Månadens konserter till dato få vi helt kort omnämna. Fröken Sidner hade en talrik och tacksam publik på sin konsert. Hennes vackra röst och utsökt konstnärliga föredrag, särskildt af de gripande »Dyvekes Sange», inbringade henne rikt bifall. Hon sjöng för öfrigt en aria ur Massenets »Marie Magdeleine», Chanson de Florian af Godard, Berceuse af Lefebvre, Madrigal af Chaminade och sånger af Hallström, Svedbom och Sjögren, hvars förträffliga »Det driver en dug» gafs som extranummer. Hr L. Zetterquists mästerliga violinspel (Corelli: La Folia, Gounod: Vision de Jeanne d'Arc) och hr Lundqvists uttrycksfulla sång framkallade också extranummer. Fröken Astri Andersen vann som pianosolist förtjent bifall, särdeles för en Rigaudon af Raff. Musikföreningens repris af »Josua» gafs för nästan full salong. Utförandet var i allo förträffligt. Körerna klingade kraftigt och vackert. Solostämmorna voro, såsom ofvan synes, i goda händer. Den präktiga kören »Segerhjelten kommer här» bisserades. Vid konsertens slut helsades sällskapet och dess utmärkte dirigent, professor Neruda, med rika bifallsyttringar.

Från in- och utlandet.

Kungl. operan. Under inöfning äro »Hexfällan», »Manon», Tannhäuser», »Lohengrin» och »Kärleksdrycken».

Ny svensk opera. Kompositören Siegfried Salomans nya opera »I Bretagne», hvartill texten efter franskan bearbetats af d:r Adolf Lindgren, och som har till ämne en episod från Vendée-kriget 1795, är, uppgifves det, af k. operans direktion antagen till uppförande och kommer att framföras under innevarande spelår.

Fru Edlings konsert, omnämnd i förra numret, är framflyttad till den 26 november.

Fru Eva Nansen, den framstående romanssångerskan, nordpolsfararen d:r Frithiof Nansens hustru, kommer att gifva konsert i Göteborg den 21 dennes, hvarefter hon den 28 konserterar i Stockholm, berättar G. H. T.

Fröken Frida Schyttes konserterande här, som väntades ega rum i denna månad, kommer att ske först i början af nästa år, då den uppburna violinvirtuosen kommer att företaga en turné i Sverige.

Bellmanskören förbereder en matiné å Vetenskapsakademiens hörsal söndagen den 24 dennes kl. half 2 e. m. efter ett till största delen nyinöfvadt program.

Aulinska qvartettens Norrlands-turné afslutades torsdagen den 31 oktober. Under densamma ha 10 konserter gifvits på 11 dagar, så godt som öfver allt med ett i alla afseenden utmärkt resultat. Turnén började i Vesterås, der programmet upptog: D-moll-qvartett af Mozart, mindre pianonummer (hr Stenhammar), adagio för violoncell af Bargiel (hr Carlson), Caprice brillante af Herrman (Aulin, Sandqvist, Bergström), violinnummer: Barcarole af R. Thegerström, Tarantella af T. Aulin (hr Aulin) och Schumanns pianoqvintett, Ess dur.

Fyra abonnementssoaréer komma att af den välkände sångaren löjtnant John Forsell tillsammans med hans fästmö, fröken Lotten Morell, och fröken Emelie Ulfsax som ackompanjatris under säsongen gifvas i Musikaliska akademiens orgelsal. Vid dessa soaréer skola ballader, romanser, visor och duetter af olika länders och tiders kompositörer komma till utförande. Programmen bli hufvudsakligast egnade åt originalkompositioner för sång och piano, hvarför alla arior och ensembler ur operor och oratorier äro bannlysta. Dessa soaréer skola otvifvelaktigt med lifligt intresse omfattas af våra musikvänner. Abonnementsbiljetter till alla fyra soaréerna säljas hos hrr musikhandlare. Biljetter komma äfven att säljas till hvarje särskild soaré. Den första är bestämd till den 28 i denna månad, hvarom vidare genom annonser.

Stipendier åt svenska tonsättare. Ansökningstiden till dessa stipendier utgår inom december månad innevarande år.

Alingsås. Intresset för tonkonsten är här ganska lifligt, och musikaliska förmågor saknas ej heller. Ett harmoniskt sällskap existerar här, som har en nitisk ock skicklig dirigent i organisten Karl Karlberg. På senare år hafva hållits kyrkokonserter till förmån för fattiga skolbarns bespisning. Ett par sådana konserter gåfvos nyligen på en söndag, hvarvid programmet bland annat upptog 3- och 4-stämmiga damkörer — tersett ur »Elias», »Virgo gloriosa» af Söderman — samt blandade körer, deribland »Halleluja»-kören ur Händels »Messias». De deltagande barnkörerna gjorde god verkan. De talrikt besökta konserterna inbragte omkring 500 kronor.

Göteborg. På Stora teatern har Hj. Selanders sällskap under denna månad hittills endast uppfört talpjeser. — Den 2 november gaf fru Anna Hallén, såsom bekant bosatt här som pianolärarinna, en konsert med biträde af fröken Esther Sidner och pianisten fröken Math. Bohle. Konserten inleddes med en duo af Rheinberger för två pianon. — Fröken Frida Schytte har konserterat här, på återvägen från Norge, den 5 november, biträdd af pianisten fröken Thorup. Konserter väntas den 21 af fru Eva Nansen, med biträde af pianisten fröken Caroline Bergh, samt den 30 november af »Nya musikföreningen», som då har sin första kammarmusiksoaré, hvarvid Aulinska qvartetten jemte hr V. Stenhammar kommer att utföra stråkqvartett, D moll, af Cherubini, F. Berwalds pianoqvartett i A dur och stråkqvartett, E moll, af Smetana.

Från våra grannländer.

Kristiania. 1—14 nov. På Kristiania teater har åter några gånger gifvits »Fra Diavolo» med fru Monrad-Krohn som Zerlina och hr Kloed i titelrolen; af pjeser med musik för öfrigt endast »Macbeth» med Weyses musik. På Eldorado har Lindbergska sällskapet uppfört »Jorden rundt på 80 dagar», »Gasparone» och »Röverne» (»Frihetsbröderna»). I denna lokal gafs den 10 november en populär konsert, vid hvilken såsom medverkande nämnas fröken Gerda Pettersson, hrr C. Carlander, Axel Lindblad och Oscar Nielsen. — Franz Rummel, som rönt stor sucsès vid sitt konserterande här, gaf den 9 november en »Chopin-afton» i Bröderne Hals' lokal. Den 21 nov. firar norska studentsångföreningen sitt 50-års-jubileum med en stor konsert, hvarvid hr Lammers biträder som solist; en orkester kommer att medverka och det hela dirigeras af hr O. A. Gröndahl.

Helsingfors. 1—14 nov. Å teatrarne härstädes ha under månaden inga pjeser med musik uppförts. Konserter ha gifvits af Lillian Sanderson, biträdd af fröken Käthe Hüttig, af Raoul Koczalski (10 och 11 nov.) samt af Filharmoniska sällskapet, hvars andra symfonikonsert, den 7 nov., med biträde af operasångaren Oscar Lomberg hade följande program: 1) Moszkowski: Förspel till »Boabdil»; 2) Massenet: Aria ur »Herodiade» (hr Lomberg); 3) Rimski-Korsakoff: »Sadko», tondikt för orkester; 4) Wagner: Wolframs täflingssång ur »Tannhäuser» (hr Lomberg); 5) Beethoven: Eroica-symfonien. Denna konsert efterföljdes som vanligt af en »populär» sådan i Brandkårshuset, äfven med biträde af hr Lomberg och under ledning af kapellmästaren Kajanus.

Köpenhamn. 1—14 nov. K. operans spellista har af musikpjeser under månadens första hälft upptagit »Falstaff», »Drot och Marsk», »Bajadser» och »Carmen» samt baletterna »Valkyrien» och »Sylfiden», den senare med musik af Lövenskjold. På Kasino-teatern afslutade fru Emma Berg den 2 nov. sitt gästspel i »Sjökadetten». — Konserterna ha under dessa veckor varit talrika. I Konsertpalæet har gifvits s. k. Palækonserter af kapellmästaren Joachim Andersen till det billiga priset af 1 krona biljetten i hela salen. Den första af dessa var en Wagnerkonsert med biträde af kammarsångerskan fru Sophie Keller; vid ett par andra sådana medverkade sångaren Bielefeldt och fru Sigrid Wolf-Schöller. Den 4 nov. konserterade violoncellisten Siegfried Nebelong tillsammans med pianisten Walther Bachmann, dirigent för konservatorie-konserterna i Dresden. Dagen derpå gaf Sven Scholander soaré till förmån för Journalistföreningens ålderdomsförsäkring. Konsertpalatsets stora sal var öfverfull och bifallet stormande. En märklig konsert var Wagner-konserten den 8 nov. af kapellmästaren i München Franz Fischer, som på piano utförde efter partitur delar ur Wagners operor och musikdramer. Samma dag gafs äfven konsert af fröken Frida Schytte och violoncellisten Henry Bramsen. Vid första »folkkonserten af 1860» medverkade fröknarna Frida Schytte, Anna Thorup och sångerskan Othilia Frisch. Den 12 nov. konserterade sångerskan Margarete Boye, biträdd af sångaren Carl de Lichtenberg, den 14 norske pianovirtuosen Martin Knutzen med biträde af violoncellvirtuosen Auguste Leroy från Paris och 60 mans orkester. Programmet upptog bland annat pianokonserter af Brahms (B dur) och Saint-Saëns (C moll) samt violoncellkonsert af Reinecke. Hr Hartvigsen kommer att på 12 soaréer (två i månaden) hålla föredrag med förklaring öfver alla Beethovens sonater; priset 5 kronor för alla 12. — Den 23 nov. kommer pianisten fröken Tora Hwass att konsertera här, biträdd af professor Neruda och konsertmästare Hilmer.

Fru Artôt de Padilla, den bekanta sånglärarinnan, gaf nyligen i sitt hotell vid rue de Prony i Paris den första af sina soiréer för säsongen. Bland de närvarande voro Kristina Nilsson de Casa Miranda, kompositörerna Massenet — hvilken sjelf ackompagnerade åtskilliga af sina stycken — Vidal, upphofsman till den nyligen på stora operan gifna »Guernica», hvars textförfattare, operans direktörer Gailhard och Gueusi, ock voro tillstädes.

Af de uppträdande applåderades särskildt en sångerska af kaukasisk härkomst, de Teriane, besittande en förträfflig stämma och ett sällspordt temperament. Hon har tillhört italienska operan i Petersburg, och, att döma af det intresse hrr Gailhard och Massenet visade, får man kanske ock höra henne på operan här. Vidare gjorde sig bemärkta fröken Nikita, som tillhört Opéra comique, en böhmiska, fröken Kuescherra, fröken Broemsen, ryska, en amerikanska, fröken d'Egremont, nyligen engagerad vid stora operan här, fröken Doris, harpist, m. fl. Fru Artôt räknar ock bland sina nuvarande elever några svenskor, och ett par af dem skulle ha deltagit i konserten, men blefvo förhindrade af indisposition.

Pietro Mascagni har utnämts till direktör vid det berömda Rossini-konservatoriet i Pesaro.

Nya operor i Köpenhamn. Den bekante tonsättaren Lange-Müller har fullbordat en ny opera, »Svanhamnen», till text af Einar Christiansen, hvilken antages inom kort skola uppföras å k. teatern.

En norsk komponist, Gaston Borch, har äfven dit inlemnat en ny opera, »Silvia».

Varietén och teatrarne. Följande siffror äro talande:

Under maj månad uppgingo Folies Bergères' i Paris inkomster till 423,000 francs, Stora operans till 325,000 och Théatre français' till 245,000 francs.

Ett och annat från musikverlden.

Höga aflöningar. Den bekante tyske impressarion Damrosch, som i vinter med ett utmärkt sällskap skall företaga en operaturné genom Förenta staternas större städer, har, bland andra, engagerat följande artister: sångerskan fröken Katarina Klafsky för 50 uppträdanden med 3,000 mark pr afton, tenorerna Max Alvary och Wilhelm Grüning för 50 uppträdanden samt med respektive 3,000 och 2,000 mark pr afton. Fröken Klafsky, som förut var engagerad af hofrådet Pollini för Stadtteatern i Hamburg, har till denne nödgats kontraktsenligt utbetala ett stadgadt vite af 50,000 mark. Okändt är, om äfven denna summa betalas af direktör Damrosch.

Tre artistfavoriter. Emil Sauret, den utmärkte, äfven här så högt värderade violinisten, för närvarande bosatt i London, skall i januari anträda en stor konsertturné i Förenta staterna. Turnén, omfattande 50 konserter, börjar i Newyork.

Henri Marteau, som under sommaren hvilat ut i sin hemort, Rheims, har i oktober gifvit konserter i Tyskland och Frankrike. Nästa år skall han, efter fullgjord värnepligt, anträda en turné i Ryssland eller Förenta staterna.

Helt nyss har den här så uppburne konstnären låtit höra sig i Dresden å en fest till firande af den internationella litterära kongressen därstädes och väckte stormande bifall. Bland annat spelade han dr K. Valentins honom tillegnade »Adagio», som vann mycket bifall. Drottning Carola lät genast efterfråga hvem komponisten vore och yttrade stora sympatier för svensk tonkonst. »Jag är ju sjelf af svenskt blod» tillade hon.

Alfred Reisenauer, den genialiske pianisten, gaf i slutet af sistlidne mars sin 600:e konsert på rysk botten, detta under de mest stormande ovationer. Efter afslutandet af sin ryska turné begaf sig konstnären till Konstantinopel och Bukarest, hvarest han äfven rönt storartad framgång.

OBS. Äldre årgångar

af denna tidning, med eller utan musikbilaga, erhållas till nedsatt pris (endast kontant) å Expeditionen.

Oscar Lejdström,
Sånglärare.
Mäster-Samuelsgatan 35.

Kurs i **plastik** samt undervisning i **sång** efter den italienska sångmetoden i förening med **instuderande af roller,** med särskildt afseende fäst vid frasering och diktion, meddelas af

Signe Hebbe
Sturegatan 24, Stockholm.

Skandinaviska Orgelfabrikens
Kammarorglar,

hvarå de nyaste uppfinningar och förbättringar tillämpas, äro af våra förnämsta orgelkännare såväl i Stockholm som i landsorten *enhälligt* vitsordade för att vara de **bästa** i norden tillverkade. Prisbelönta i Köpenhamn 1888 (enda pris med medalj), i Norrköping 1889, i Helsingborg 1890 (första pris). Priskuranter sändas på begäran franko.

Skandinaviska Orgelfabriken.
Kontor och utställning i Stockholm:
Mästersamuelsgatan 24.

J. G. MALMSJÖ,
Piano-Fabrik,
Göteborg,
etablerad 1843,
Kgl. Hofleverantör

FLYGLAR och PIANINOS,
prisbelönta med
Nitton Första pris
vid utställningarna i

STOCKHOLM 1851	PARIS..... 1867	UDDEVALLA..... 1874
GÖTEBORG 1860	GÖTEBORG 1871	PHILADELPHIA .. 1876
KARLSTAD..... 1862	KÖPENHAMN 1872	BORÅS 1880
LONDON..... 1862	WENERSBORG ... 1872	MALMÖ 1881
MALMÖ 1865	WIEN 1873	ÖREBRO 1883
STOCKHOLM 1866	RUGBY, ENGLAND. 1873	KÖPENHAMN 1888

samt senast å **Industriutställningen i Göteborg 1891**
Handtverks- och Industriföreningens
Hederspris.

OBS.! Den **enda** svenska pianofabrik, som vid täflan **alltid** erhållit **högsta** priset. OBS.!

Talrika vitsord från framstående konstnärer föreligga.

Garanti lämnas i minst **fem år** för instrumentets **hållbarhet** och **varaktighet.**

Säljas på **bekväma afbetalningsvilkor.** Gamla instrument tagas i utbyte.

Pianomagasin.
Flyglar, Pianinos, Tafflar och **Orglar** från in- och utländska utmärkta Fabriker **till de billigaste** priser. För instrumentens bestånd ansvaras.
Äldre Pianos tagas i utbyte.
OBS. Ständigt lager af **Flyglar** från Blüthner och **Pianinos** från G. Schwechtens berömda fabriker.
Gust. Petterson & Komp.
43 Regeringsgatan 43.
Flyglar, Tafflar och **Pianinos** från **J. G. Malmsjö.**

Innehåll: Adèle Almati-Rundberg, såsom Brünnhilde i »Valkyrian» (med porträtt). — Wagners Nibelungen-cykel. — Om musikalisk uppfostran, af C. Haass (forts. och slut). — Musikpressen. — † Sir Charles Hallé (med porträtt). — Från scenen och konsertsalen. — Från in- och utlandet. — Ett och annat från musikverlden. — Annonser.

Stockholm, Kôersners Boktryckeri-Aktiebolag, 1895.